

BESLUT

1996-02-29

231-9650-95

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET STORÖ, OSKARSHAMNS KOMMUN

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Storö
Kommun:	Oskarshamn
Läge:	Områdets centrum ligger ca 3 km NO Påskallaviks kyrka
Kartblad:	Topografisk karta 5G NO Ekonomisk karta 5G 8h (321), 5G 8i (322) och 5G 7i (335)
Gräns:	Innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad beslutscharta, bilaga 1
Areal:	453,0 ha varav 127,5 ha land
Naturtyper:	Tallskog 124,5 ha Myr 3,0 ha Sjö 4,5 ha Hav 321,0 ha
Fastigheter:	Sandshult 5:66
Fastighetsägare:	Staten genom Naturvårdsverket
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Storön är belägen i övergångszonen mellan urbergsskärgården i norr och moränsskärgården söder därom. Ön är uppbyggd av ca 1200 miljoner år gammalt urberg. Jordtäcket är mestadels mycket tunt och ställvis ligger berggrunden helt blottad.

Vegetationen på huvudön domineras av tallskog av lavtyp (hällmarkstallskog). I partier med något djupare jordtäckte övergår lavtypen i tallskog av ris-grästyp (kruståteltyp).

Ofta utgörs vegetationen av en mosaik mellan dessa två vegetationstyper. Trädskiktet domineras helt av tall. I övrigt finns ett sparsamt inslag av björk, ek, rönn, samt i fuktiga delar klibbal. Där hällmarkerna ligger blottade utan jordtäckte saknas trädskikt helt.

Tallbeståndet består av senvuxna träd med klen-medelgrov dimension. Beståndet är olikåldrigt och flerskiktat. Riktigt gamla, grova träd saknas i stort sett helt. Inslag av död ved förekommer främst i form av klena lågor i olika nedbrytningsstadier. Högstubbar och döda björkar förekommer spritt över ön.

Buskskiktet är svagt utvecklat eller saknas helt och består där det finns av enar och träd-föryngring av främst tall, ek och björk.

Fältskiktet domineras i lavtypen av gräsen kruståtel och rödsvingel med inslag av bland annat bergssyra, stensöta, stagg och vårbrodd. I ris-grästypen dominerar kruståtel tillsammans med blåbär och örnbräken. Nordväst om den inre delen av Norrkroarna finns växtplatser med orkidén knärot.

Bottenskiktet består på hällmarkerna främst av lavar av släktena *Cladina* och *Cladonia*. I övrigt består bottenskiktet av mossor som *Hylocomium splendens*, *Pleurozium schreberi* och *Dicranum spp.* *Leucobryum glaucum* förekommer rikligt. På äldre tallar och högstubbar av tall finns en sparsam förekomst av talticka, *Phellinus pini*.

I fuktstråk mellan hällmarkerna finns smärre partier med sumptallskog. Fältskiktet domineras oftast av tuvull tillsammans med vecketåg och ibland av skvattram. Grenrör och olika starrarter, främst hundstarr och harstarr är också vanligt förekommande. Bottenskiktet består av olika vitmossor.

Inom de centrala delarna av Sörö finns flera våtmarker som består av tallmossar av skvatramtyp. Trädskiktet utgörs av tall och björk. Dominanter i fältskiktet är förutom skvatram tuvdun och tranbär. Rikligt med död ved finns i form av högstubbar av tall samt en del döda björkar.

På ön finns även några mindre bestånd med sumpblandskogar av örttyp. Fältskiktet består av kärrvegetation med ängsull, vecketåg, blåsstarr och grenrör som viktiga arter. Örtter som videört och vild kalla förekommer. Trädskiktet består vanligen av en blandskog med tall, björk och klibbal.

Utmed stränderna finns i skyddade lägen, exempelvis vid Norrkroarna och Versvarp, en smal strandzon med havsstrandäng. Vanliga arter i fältskiktet är havssäv, agnsäv, salttåg, kustarun, strandkrypa, gulkämpar, strandaster, havssälting, baldersbrå och rödsvingel. Vidare förekommer bland annat strandsnärja, strandmynta, strandkvanne, saltnarv, klibbglim, skörbjuggsört samt strandförgätmigej. Den sistnämnda är klassad som sällsynt (hotkategori 3) på den nationella hotlistan. Kraftiga bestånd med bladvass, rörflen och havssäv förekommer ställvis längs stränderna och i grunda vikar.

I västra delen av Sörö samt i den centrala delen öster Norrkroarna finns två sjöar som bildats genom att två tidigare havsvikar blivit avsnörda. Längs sjöstränderna växer strandvegetation med blåsäv, salttåg, bladvass och baldersbrå.

Skogen på Storön är påverkad av viss tidigare plockhuggning av äldre träd. Spår av avverkning i form av stubbar i olika dimensioner finns över nästan hela ön. Gamla, grova träd saknas nästan helt. Något modernt skogsbruk har dock inte förekommit på ön. Skogen har därför tydlig naturskogskaraktär trots avsaknaden av riktigt gamla träd och bristen på död ved.

Skogen på Kuggö avviker från huvudön när det gäller tallbeståndets karaktär. Träddimensionerna är här genomgående grövre. Gamla, grova tallar med "krokodilbark" förekommer relativt rikligt. Kuggö är klart mindre påverkat av skogsbruk än huvudön, dock finns enstaka stubbar efter avverkning.

Genom Sterners arbeten på 1930-talet finns flera botaniska referenslokaler på öarna.

Faunan är inte närmare undersökt. Bland de fågelarter som har observerats under häckningstid kan nämnas skrântärna, fisktärna, havstrut, gråtrut, häger, knölsvan, kanadagås, grågås, fiskgjuse, småskrake, ejder, knipa och storskarv.

I vattenområdena i reservatet finns lek och uppväxtområden för bland annat ål, strömming och skrubbskädda. Vidare förekommer lax och havsöring.

Reservatsområdet ingår i riksintresse för kulturmiljövården, K 62 Em-Vånevik. En central del i riksintresset är "Stenkusten" med sina lämningar efter stenbrytning i olika perioder. Begreppet "Stenkusten" hänger intimt samman med stenindustrin som var en direkt följd av 1800-talets urbaniseringsprocess både här och i Europa. Stadsbyggandet krävde sten. På 1860- och 1870-talen började brytningen och bearbetningen av den östsmåländska graniten. En av platserna var Vånevik, där både råvara och utskeppningsmöjligheter fanns. På Näset, en udde i Smältevik, finns mängder av mindre stenbrott, stenhuggeriarbetsplatser, upplag av råsten och färdighuggen sten, skrotstentippar, transportvägar, lastkajer, utskeppningshamn mm. I Vånevik finns "Stenvillan", byggd 1877 som kombinerat kontors- och bostadshus åt ägarna i en stenhuggarfirma. Villan uppfördes i granit och har exteriört bevarat allt väsentligt.

Ärendets beredning

Området ägdes fram till 1992 av statliga Domänverket. I samband med att Domänverket bolagiserades träffades ett avtal med staten som bland annat innebar att viss domänverksmark med särskilda naturvärden skulle kvarstå i statens ägo för att senare ombildas till naturreservat. Statens Fastighetsverk fick tills vidare ansvar för förvaltningen av denna så kallade oskyddade domänverksmark. Fastigheten Sandshult 5:66 var en av de fastigheter som berördes av denna överenskommelse. Under 1995 har en uppgörelse nåtts mellan Naturvårdsverket och Statens Fastighetsverk som medför att bland annat Sandshult 5:66 överförs till naturvårdsfonden. Regeringen har i beslut 1995-12-11 godkänt överenskommelsen mellan verken.

Länsstyrelsen har under 1995 upprättat ett förslag till beslut med skötselplan.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Naturvårdsverket, Statens Fastighetsverk, Assi-Domän AB, kommunen, Skogsvårdsstyrelsen, Oskarshamnsbygdens fågelklubb och Döderhults naturskyddsförening samt berörda nyttjanderättshavare.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Området är av riksintresse för såväl vetenskaplig naturvård som kulturmiljövård enligt 2 kap 6§ lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser mm.

Området är geovetenskapligt intressant genom sitt läge i övergångszonen mellan urbergsskärgård och moränsskärgård samt som en referenslokal för isrörelseriktningen.

Området är ekologiskt intressant som en naturskogsartad hållmarkstallskog med ringa påverkan av modernt skogsbruk.

Vidare är området botaniskt intressant på grund av en rik kärlväxtflora och som botanisk referenslokal för forskning.

Slutligen är området kulturhistoriskt intressant genom förekomst av lämningar efter stenbrytning i olika perioder.

Områdets värde kan påverkas negativt av skogsbruk, olika exploateringsföretag samt av slitage och störningar från det rörliga friluftslivet. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:129) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med innerkanten av en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen av landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) området som naturreservat. Länsstyrelsens beslut 1967-06-19 om landskapsbildsskydd enligt 19§ naturvårdslagen (äldre lydelse) samt beslut 1989-11-01 om skydd för fågellivet enligt 14§ naturvårdslagen upphör att gälla då det nu fattade beslutet vinner laga kraft.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Storö.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara en geovetenskapligt intressant urbergsskärgård med naturskogsartad hällmarkstallskog. Ändamålet skall vidare vara att ge allmänheten möjlighet att utöva friluftsliv och studera området i den mån detta inte strider mot bevarandeintressena.

Föreskrifter

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller anläggning,
2. anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång,
3. anlägga campingplats,
4. anlägga hamn, brygga eller anordna uppläggningsplats för farkoster,
5. uppföra mast, antenn eller liknande anordning,
6. upplåta markområdet för tävlings- eller övningsändamål,
7. anlägga luft- eller markledning,
8. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
9. anordna upplag,
10. uppföra stängsel eller annan hägnad,
11. bedriva täkt av något slag,
12. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa,
13. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse,
14. dika eller dikesrensa,
15. dämna eller invalla,
16. odla upp skogsmark eller myrmark,

17. tillföra växtnäringsämne, jordförbättringsmedel eller kalk,
18. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
19. markbereda,
20. avverka, gallra, röja eller utföra andra ingrepp i vegetationen,
21. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
22. plantera träd, buskar eller andra växter,
23. plantera in för trakten främmande växt- eller djurart,
24. inom landområdet framföra motordrivet fordon,
25. utöva fågeljakt,
26. anlägga fiskodling,
27. fiska med fasta redskap,
28. bedriva kommersiell verksamhet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogade skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Utmärkning av och upplysning om reservatet.
2. Utförande och underhåll av anläggning eller anordning för allmänhetens friluftsliv enligt bifogad skötselplan.
3. Skogsskyddsåtgärder som Länsstyrelsen finner nödvändiga.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. under tiden 1 april-31 juli beträda Skomakareskär eller vistas närmare än 100 m från dess strandlinje (område markerat med streckad linje på bifogad beslutskarta),

2. inom landområdet framföra alla slag av fordon eller farkoster,
3. framföra vattenskoter eller hydrokopter, åka vattenskidor eller framföra motorbåt med högre hastighet än 5 knop,
4. förtöja husbåt,
5. tälta,
6. rida,
7. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
8. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
9. göra upp eld,
10. förstöra, ta bort eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
11. samla in lösa stenar eller ta loss bitar från berggrunden,
12. gräva upp eller plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp,
13. skada fasta fornlämningar,
14. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris,
15. jaga, döda, fånga eller skada vilda däggdjur, grod- och kräldjur eller fåglar, ta bort eller skada ägg eller bon eller på annat sätt störa djurlivet,
16. snitsla spår eller anordna orienteringskontroll,
17. utnyttja området för tävlings- eller övningsändamål,
18. bedriva kommersiell verksamhet.

Undersökningar eller forskning skall utföras i samråd med Länsstyrelsen.

Föreskrifterna under C gäller även markägare och innehavare av särskild rätt.

Utan hinder av ovanstående förbud är det dock tillåtet att:

- * utöva annan jakt än fågeljakt och i samband därmed använda okopplad hund
- * i samband med jakt använda motordrivet fordon för transport av skjutet vilt

- * tjänsteman i sjukvårds- polis- eller räddningsärende använder erforderligt fordon och hund

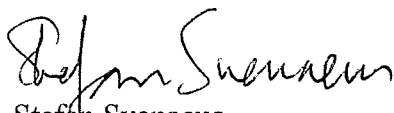
D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan. Inom ramen för denna kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit biträdande miljövårdsdirektör Stefan Svenaeus, beslutande och byrådirektör Roland Persson, föredragande.

Stefan Svenaeus

Roland Persson

